РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 7-го цьвітня 1917. Ч. 41. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, April 7, 1917. No. 41.

ОБІ ПАЛАТИ УХВАЛИЛИ ВОЄННУ РЕЗОЛЮЦІЮ.

В РОСІЇ ПРОГОЛОШЕНО СВОБОДУ ВІРИ І ВИПУЩЕНО НА ВОЛЮ ЗАКЛАДНИКІВ.

ВІЙНА З НІМЕЧЧИНОЮ:

В СЕНАТІ УХВАЛЕНО ВОЄННУ РЕЗОЛЮЦІЮ 82 ГОЛОСАМИ ПРОТИ 6.

ВАШІНҐТОН, 4. цьвітня. — Нині в ночи сенат приймив воєнну резолюцію, ухвалюючи її 82 голосами проти 6.

В ПАЛАТІ ПОСЛІВ УХВАЛЕНО РЕЗОЛЮЦІЮ 373 ГОЛОСАМИ ПРОТИ 50.

ВАШІНҐТОН, 6. цьвітня. — Нині о год. 3-тій досьвіта принято воєнну резолюцію в палаті послів 373 голосами проти 50.

УРЯДОВЕ ПРОГОЛОШЕНЄ ВОЄННОГО СТАНУ З НІМЕЧЧИНОЮ.

ВАШІНҐТОН, 6. цьвітня. — Надіють ся, що президент Вілсон ще нині підпише ухвалену обома палатами резолюцію і видасть проклямацію до американського народу, повідомляючи його про воєнний стан між Злученими Державами і Німеччиною.

3½ МІЛЇЯРДОВА ПОЗИЧКА НА ВОЄННІ ЦІЛИ.

ВАШІНҐТОН, 5. цьвітня. — Секретар скарбу МкАду вніс до конґресу предложенє в справі ухваленя 3½ мілїярдового кредиту на воєнні цїли.

ЖАДАНЯ СЕКРЕТАРЯ ВІЙНИ.

ВАШІНҐТОН, 6. цьвітня. — Головні жаданя секретаря війни, Бекера, є отсї:

1. Прискоренє рекрутованя до правильного війска і до мілїції до висоти повної воєнної сили, то є на 750.000.
2. Цїла мілїція має бути приділена до федеральної служби.
3. Примусове рекрутованє на случай, коли би рекрутованє добровольців до армії і до мілїції показало ся недостаточне.
4. Піднесенє сили правильної армії і мілїції, яка є ухвалена до висоти 750.000, на 1,000.000.
5. Утворенє нової армії на підставі примусової військової служби в силї 2.000.000 в протягу двох лїт.
6. До примусової військової служби належить найперше покликати всїх неженатих мущин у віцї від 21 до 23 лїт.

3-мілїонова армія.

ВАШІНҐТОН, 4. цьвітня. — Члени американського ґенерального штабу ведуть горячкову працю над виготовленем плянів для воєнних операцій на случай війни з Німеччиною. При укладаню плянів взято трилїтну воєнну підставу і примусову військову службу.

До військової служби мали би бути покликані в першій мірі всї здібні мущини у віцї від 19 до 23, з виїмком людий жонатих і таких, що в иншім характері служать державі.

В пляні ґенерального штабу є орґанізованє армії по 500.000 людий, доки загальний стан армії не дійде до 3,000.000.

До Европи ніяких війск під теперішну пору висилати ся не буде. Перший транспорт війск не може наступити перед упливом 6 місяців. Яко перший транспорт відійдуть теперішні правильні війска, лишаючи для оборони краю 500.000 новозорґанізованого війска. В сей спосіб що пів року Злучені Держави могли би висилати до Европи по 500.000 війска.

Крім поставленя великої армії ґенеральний штаб робить також приготовленя, щоби алїянтам доставити необмежені засоби поживи й амуніції. Щоби се уможливити, фльота Злучених Держав робить приготовленя до успішного поборюваня підводних лодок. В тій справі американська фльота буде вести спільну акцію в порозуміню з алїянтами.

Більшість членів ґенерального штабу є за тим, щоби Злучені Держави як найскорше могли взяти чинну участь у воєнних операціях на терені в Европі. Після їх гадки се мало би великий моральний вплив. Тому домагають ся, щоби воєнні приготовленя повести так, аби перших 500.000 жовнїрів висилати до Европи вже на кампанію осїнну, а слїдуючих 500.000 на весну 1918 р.

Лихі вигляди на сегорічні жнива.

РИМ, 5. цьвітня. — Американський член міжнародного рільничого інститута, Д. Лубін, заявив, що сьвітови грозить велика небезпека з причини браку средств поживи. Д. Лубін віднїс ся через американського амбасадора до правительства в Злучених Державах, щоби воно перевело у себе мобілїзацію средств поживи. Він взиває, аби в Злучених Державах перевести вже заздалеґідь орґанізацію в справі виживленя на взір орґанізації переведеної в Німеччині.

Злучені Держави після точних обчислень знавців зберуть в сїм році 130 мілїонів бушлїв збіжа меньше ніж є потрібне на виживленє американського населеня. Причиною недостачі збіжа є в першій мірі великий вивіз средств поживи до воюючих держав і брак робітників на фармах.

Рільнича армія.

ШІКАҐО, 5. цьвітня. — Е. Дейвенпорт, професор рільничого департаменту на університеті Іллїнойс, предложив плян в цїли піднесеня засобів средств поживи.

Проф. Дейвенпорт домагаєть ся, щоби військовий департамент зорґанізував помічничу армію до працї на фармах. Армія мала би бути зложена з хлопців у віцї від 16 до 18 лїт і мущин, які задля свого висшого віку не будуть покликані до повненя військової служби. Армія повинна дїлити ся на компанії і полки, які відтак були би приділені поодиноким фармерам до помочи в міру потреби.

Для успішного переведеня орґанізації сеї армії заходить потреба перевести точну статистику фармерів і рілї, яка находить ся під управою.

—o—

АВСТРО-УГОРЩИНА ХОЧЕ ПОЗІСТАТИ НЕВТРАЛЬНОЮ.

КОПЕНҐАҐЕН, 5. цьвітня. — В тутешних дипльоматичних кругах панує переконанє, що Австро-Угорщина, Туреччина і Болґарія позістануть невтральними супроти війни між Злученими Державами і Німеччиною.

Австро-Угорщина виповість війну Злученим Державам лише тоді, коли би сього Німеччина від неї зажадала.

ВІДІЗД АМЕРИКАНСЬКОГО ПОСЛА З ВІДНЯ.

ВІДЕНЬ, 5. цьвітня. — Американський посол, Пенфілд, виїде з Відня дня 7. цьвітня і удасть ся в дорогу до Вашінґтону.

В РОСІЇ:

В РОСІЇ ПРОГОЛОШЕНО СВОБОДУ ВІРИ.

ПЕТРОГРАД, 4. цьвітня. — Російське провізоричне правительство відкликало нині всї закони, які ограничували російських горожан щодо їх віроісповіданя і релїґії.

УВІЛЬНЕНЄ 500 ЗАКЛАДНИКІВ.

ЛОНДОН, 4. цьвітня. — Кореспондент бюра Райтера доносить з Петрограду:

„Провізоричне правительство видало приказ увільнити 500 закладників, забраних в землях неприятеля. Правительство є тої гадки, що вязненє людий лише з тої причини, що вони виявляли вірність своїм державам, є неоправдане".

В справі рівноправности жінок.

ЛОНДОН, 4. цьвітня. — З Петрограду доносять, що жінки вже при найблизших виборах послів до конституційних зборів будуть виконувати право голосованя.

Кореспондент доносить, що таку заяву мав зробити президент кабінету, кн. Львов, перед делеґацією російського жіноцтва.

ЦАР І ЦАРИЦЯ ДО ВЯЗНИЦЇ.

КОПЕНҐАҐЕН, 5. цьвітня. — Російська часопись „День" доносить, що цар і цариця будуть небавом переведені з Царського Села до вязниці в Петропавловській кріпости.

Анґлія не хоче російського царя.

ЛОНДОН, 5. цьвітня. — У висших кругах підносили ся голоси за тим, щоби анґлійський король запропонував російському цареви і його родині прибіжище в Анґлії.

Однак проти сього виступили остро анґлійські часописи. Часопись „Ґлоб" з тої нагоди пише отсе:

„Такий поступок викликав би не лише обуренє серед російського народу, але через те міг би бути також поважно загрожений престол анґлійського короля".

Вирубова в кріпости.

КОПЕНҐАҐЕН, 5. цьвітня . — З Петрограду доносять, що надвірна дама Вирубова, якої заходами Распутіна спроваджено на царський двір, находить ся тепер у вязниці в Петропавловській кріпости. Вона сидить в одній келії зі жінкою бувшого міністра війни, Сухомлїнова.

Мир залежить від Росії.

БЕРЛІН, 5. цьвітня. — Тутешний болгарський посол Різов заявив нині отсе: „Головна точка тяжкости пересунена тепер зі заходу на схід. Не Злучені Держави, але Росія рішає тепер про вислід війни. Коли російська імперія почала хитати ся, цїлій будові алїянтів грозив упадок. Політичний переворот в Росії, коли він вже розпочав ся, годі було здержати. Теперішне російське правительство не може числити на велику поміч, коли не вдоволить домаганя народу, який є за скорим покінченем війни".

СОЮЗНІ ВІЙСКА ПЕРЕЙШЛИ ЧЕРЕЗ РІКУ СТОХОД.

БЕРЛІН, 4. цьвітня. — Урядовий рапорт німецького штабу звучить:

„АРМІЯ КН. ЛЕОПОЛЬДА: На північнім боєвім фронтї, почавши від Припети аж до Балтійського моря, в богато місцях була чинна артилерія.

„Над середущим Стоходом союзні війска здобули примісток Тоболи. Значна скількість воєнної добичі попала ся в руки союзних війск.

„По обох сторонах зелїзничого шляху Золочів-Тернопіль чинність артилерії змагаєть ся.

„АРМІЯ АРХ. ЙОСИФА І МАКЕНЗЕНА: Воєнне положенє не змінило ся".

ДВА РОСІЙСЬКІ ПОЛКИ НАД СТОХОДОМ ЗОВСЇМ ЗНИЩЕНІ.

ПЕТРОГРАД, 5. цьвітня. — Російський ґенеральний штаб оголосив отсей рапорт:

„По битві коло складів амуніції на лївім березї Стохода (на Волини), яка була для нас безуспішна, наші війска уступили на правий берег ріки.

„Після донесеня головного команданта війск наші війска, які боронили становищ коло складів амуніції, потерпіли тяжкі втрати. З двох полків 5. дивізії лише кількадесять жовнїрів повернуло на правий берег ріки. Третий полк сеї дивізії уступив без втрат. Також і прочі полки потерпіли розмірно невеликі втрати.

„Вчера розпочав неприятель сильний огонь на боєвім фронтї Пеняки-Чепілї-Звижень (на полудневий схід від Бродів) і в околиці Золочева. Неприятель взяв під гарматний огонь перший і другий ряд окопів, як також терен поза окопами. Прикази для батерій давали лїтаки, які рівночасно кидали бомби на наші окопи.

„Опісля неприятель перевів наступ на село Чепілї. За шестим наступом вдало ся йому вдертись в наші окопи. При помочи протинападу неприятеля змушено до опорожненя занятих окопів.

„На прочім боєвім фронтї є чинні лише патрулї".

ВІЙНА У ФРАНЦІЇ:

В ОКОЛИЦЇ МІСТА РЕМ НІМЦЇ ПОЛОНИЛИ 800 ФРАНЦУЗІВ.

БЕРЛІН, 5. цьвітня. — На боєвім фронтї коло міста Рем, яке вже від кількох днів находило ся під сильним огнем німецьких гармат, німецькі війска перевели сильний наступ.

Після останного донесеня німецького ґенерального штабу французькі війска потерпіли сильне пораженє. Французи втратили 800 в полонених і значне число машинових крісів.

—o—

ШЕФ АНҐЛІЙСЬКОГО ШТАБУ ЖАДАЄ 500.000 НОВОГО ВІЙСКА.

ЛОНДОН, 4. цьвітня. — Ґен. Робертсон, шеф головного анґлійського штабу, представив на зборах представителів робітничих орґанізацій свої домаганя в справі дальшого людського матеріялу, потрібного на боєвий фронт.

Ґен. Робертсон заявив, що теперішне воєнне положенє вимагає більше війска, щоби ударемнити розпучливий наступ Німців, якого вже в найблизшім часї треба надіяти ся.

„Успіхи у війнї — заявив ґенерал — можуть поступати лише поволи наперед, бо до їх осягненя треба величезної скількости людий. Німецькі війска мали під тим зглядом від початку війни значну перевагу.

„Німеччина ще не є побита. Німецькі війска уступають, бо надіють ся, що в сей спосіб ще більше скріплять свої сили. Німецька армія є тепер сильнійша ніж була колинебудь дотепер. Німеччина виставила богато нових дивізій, які вже вислала на боєвий фронт; її військова сила є тепер побільшена о яких 1,000.000 людий.

„Ми мусимо приготовити ся на случай німецького наступу і до сього мусимо мати конечну силу війска. Ми не можемо надїяти ся побіди, коли кождий мущина і жінка не доложить своєї працї для потреби краю.

„Теперішне воєнне положенє вимагає 500.000 нового війска, яке до місяця липня мусить вже находити ся на боєвім фронтї".

—o—

ЗДЕМОКРАТИЗОВАНЄ НІМЕЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

БЕРЛІН, 4. цьвітня. — В Німеччині розпочав ся сильний рух за здемократизованєм правительства не лише в самих Прусах, але і в цїлій німецькій державі.

Доказом сього є переведена резолюція в німецькім парляментї, на підставі котрої установлено окрему комісію, зложену з 28 послів, якої задачею є перевести ревізію німецької конституції.

Резолюцію ухвалено 277 голосами проти 33.

Згадану резолюцію ухвалено помимо просьби канцлера, який робив заходи, аби полагодженє сеї справи відложити на час по війнї.

Велика більшість послів заявила ся за переведенєм основних змін в конституції. Після її жаданя міністри повинні бути вповні відповідальні перед парляментом. Таксамо право виповідати війну, яке після тепер істнуючих законів прислугує цісареви, повинно спочивати виключно в руках представителів народу.

Поставлено жаданє основної зміни виборчої реформи в Прусах, де ще дотепер панує триклясова система, і виборчої реформи до „бундесрату" (відповідає американському сенатови), який складаєть ся з 58 членів, з котрих аж 17 дають Пруси.

За переведенєм основної зміни в німецькій конституції заявили ся всї німецькі партії, крім партії так званих „юнкрів".

—o—

ПІДВОДНІ ЛОДКИ ЗАТОПИЛИ ЗНОВА ДВА ВЕЛИКІ КОРАБЛЇ.

ВАШІНҐТОН, 5. цьвітня. — Ґенеральний консуль з Ґенуї (в Італії) доносить про затопленє американського корабля „Мізурієн" (8.000 тон).

БОСТОН, 5. цьвітня. — З Квінставн доносять, що анґлійський корабель „Канедієн" (9.300 тон) впав жертвою підводної лодки.

На корабли находив ся транспорт 700 коний. Вартість цїлого транспорту виносила поверх 1,500.000 долярів.

Анґлія втратила в останнім тижни 37 кораблїв.

ЛОНДОН, 4. цьвітня. — Анґлійський урядовий рапорт доносить, що в минувшім тижни (то є від 26. марта до 1. цьвітня) німецькі підводні лодки затопили 18 кораблїв повисше 1.600 тон, 13 кораблїв понизше 1.600 тон і 6 кораблїв рибацьких.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 438 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертасть ся.

З біжучої хвилї.

Минулого четверга (5. с. м.) проголошено урядово у Вашінґтоні, що чужинці в Злучених Державах, котрі поводять ся бездоганно, не потерплять нїякої шкоди щодо власности чи свободи з приводу проголошеня воєнного стану.

Секретар президента, Тумульті, вислав до посадника (мейора) міста Пасейк, Н. Дж., Джорджа Н. Сеґера осьтаку телєґраму:

Коли конґрес проголосить военний стан, то з того приводу ніякий чужинець не потерпить на маєтку або свободі, коли він поводити ся буде правильно і бездоганно.

Від якогось часу деякі американсько-українські ґазети почали нападати на визначнїйших Українців в Америцї, називаючи їх загорільцями, шовіністами, а навіть чорносотенцями. Такі напади мають місце не лише в пресї, але й на публичних зборах. Якийсь-там заголюканий інтернаціоналїст виголошує „промову" і висипає мішок інтернаціональних брудів на голови народних робітників.

Загорілі інтернаціонали не зважають, що такими вічними криками й настрашуванями вони ослаблюють і так слабку національну сьвідомість і орієнтоване української суспільности. Се для української нациї приносить величезну шкоду, а користь мають з того лише вороги українства.

Час би отже занерестати шкідливу роботу і завернути з крутої дороги, а стати разом з народом і працювати для його національних ідей.

В 41. числї „Народної Волї" помістив голова Руского Народного Союза, О. Заплатинський, „Публичне питане до о. П. Понятишина", в якім домагасть ся, щоби йому навести зміст телеґрами, висланої в імени Руского Народного Союза до посла Геміля, яка мала зробити на нього дуже прикре враженє і погребати цїлу справу „Українського Дня".

Читаючи отсе, треба дійсно подивляти безличність і безсоромність ардапівського заушника.

З писанини О. Заплатинського виходило би, що він про телеґраму Руского Народного Союза до п. Геміля нічого не знає, хоч під телеґрамою, про яку згадує о. Понятишин, були підписи Заплатинського і Белї.

Коли О. Заплатинський не вірить в те, що вислана ним телеґрама зробила дуже прикре враженє на п. Геміля, то має отверту дорогу до п. Геміля і може його про се запитати. Може запитати про се також пп. Кернса і Мельоне, які були присутні і чули те, як п. Геміль висловив ся, прочитавши скрентонську телеґраму.

За оправданєм О. Заплатинського промовляє хиба те, що він, не вміючи по анґлійськи, не знає змісту телеґрами, під якою його підписано. Припускаємо, що отець Ардан, який все з великим поспіхом містив вісти про свої „заходи" в справі „Українського Дня", був би помістив і сю телеґраму, коли би її зміст мав на цїли помогти, а не шкодити справі „Українського Дня".

„Свобода" — до „своїх".

Від двох місяців гомонить американська Україна про „Український День". Ідуть зазиви у всіх майже часописях. Приготованя вже розпочали ся. В поодиноких громадах заворушило ся неначе в улию. Не брак також сварнї й колотнеч — сталої признаки характеру нашого народу.

Наша часопись сповняє свою задачу після своїх сил. Редакція не жалує ні труду, ні гроша, ні часу. Скромна се праця, але даємо, що можемо. В які средства заосмотрила нас суспільність, такими ми орудуємо. Ми сьвідомі свого обовязку і відвічальности.

В почутю сеї відвічальности випадає нам ступати дорогою традиції і відкликнути ся до нашого „тіснїйшого" загалу, себто до членів Українського Народного Союза та до читачів і прихильників „Свободи".

БРАТЯ І СЕСТРИ!

Кільно разів стара наша Вітчина потребувала від нас помочи, стілько разів ми все звертали ся до Вас з відповідними зазивами. Мусимо на сім місци ствердити, що наші поклики ніколи не були даремні. Читачі і прихильники „Свободи" радо слухали наших зазивів і йшли на поміч старому краєви. Були часи, коли „Свобода" сама одна двигала цілий тягар несеня помочи і ми ніколи не завстидали ся. Український нарід в Америці з довірєм відносив ся до нашої ґазети.

Але зі зміною часів зміняють ся і відносини. Американські Українці витворили вже свою національно-політичну орґанізацію, Українську Раду, і вона нині веде всю визвольну й ратункову роботу. Ми тепер є лиш одною частиною ширшої орґанізації і карно та солідарно поступаємо під її проводом.

Та мимо сього редакція, читачі і прихильники „Свободи" становлять ще окрему одиницю-громаду. І тому ми почуваємось до обовязку звернути ся до всіх читачів і прихильників „Свободи" з горячим зазивом:

Памятайте на ту славну традицію, якто колись Ви самі двигали весь тягар народної роботи! Память про се нехай спонукає Вас станути ще й тепер, громадно й солідарно, рука в руку, плече об плече, до важного діла, ДО РОБОТИ ДЛЯ „УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ"!

Всі, що лише можете, старші й молодші, мущини й женщини, хлопці й дівчата — всі голосіть ся до комітетів „Українського Дня" за колєкторів та жадайте пушок Української Ради. Коли у Вашій місцевости вже не треба більше людий до роботи, то нехай Ваш комітет вишле Вас до сусідних місцевостий, де нема Українців. Там треба також, за дозволом місцевої власти, зібрати жертву на поміч жертвам війни.

Не жалуйте себе! З цілих сил працюйте! Покажіть ся гідними членами української суспільности і будьте гордощию нашої тіснійшої громади. „Свобода" вірить, що всі її читачі і прихильники станують охочо й завзято до праці підчас „Українського Дня" і тим дадуть доказ своєї національної сьвідомости. Нехай дійсно редакція, читачі і прихильники „Свободи" становлять одну тіснійшу родину на чужині, спосібну до посьвяти для рідного народу і рідної справи.

Сього ми надіємо ся і ждемо діла. Вперед! До роботи для „Українського Дня"! На членів Українського Народного Союза, на читачів та прихильників „Свободи" звернені очи цілої української суспільности.

НЕ ПОВСТИДАЙМОСЬ!

ДИВНІ ІДЕАЛИ.

З нагоди проголошеня „Українського Дня" президентом Злучених Держав ми можемо завважати якийсь горячковий рух межи нашими національними противниками. Такого „щастя" не мав ще жадний инший нарід. Був Польський День, Литовський, Вірменський і т. п., але нікому з політичних противників тих народів не прийшло на думку шкодити в так важнім гуманнім ділї. Одні Українцї мають виїмкове щастє. Гнїздо шершенів заворушило ся. Ледви проголошено „Український День", а вже „Американскій Русскій Вѣстникъ" і „Правда" кинули ся протестувати проти... збираня жертв на голодуючих і умираючих Українців.

Цїкаве є те, що не протестують Москалї-Великороси, не протестують Поляки, нї нїхто инший, але протестують або недолюдки-ренеґати, або збаламучені, безідейні елєменти. Бо придивім ся коротко протестовичам, а побачимо, які в них політичні ідеали.

„Американскій Русскій Вѣстникъ" є орґаном найбільшої угро-руської орґанізації, отже повинен бути провідним національним орґаном угорських Русинів-Українців. Значить, така ґазета повинна ясно знати, до чого вона стремить. В тій цїли повинен вже раз „А. Р. Вѣстникъ" застановити ся сам над собою і спитати себе, чого він хоче? Звісно, що угорські „Русини" терплять страшне ярмо зі сторони Мадярів. І тому найважнїйшою цїлю „А. Р. Вѣстника" повинен бути клич: „Скиньмо з себе чуже ярмо, розвинїм свої сили, поставмо свої інституції, просьвічаймо всіх незрячих і станьмо народом поруч инших народів". Тимчасом, замісць проповідувати ідеали національної свободи, замісць накликуваня своїх людий до орґанізації та до скріпленя сили, **„А. Р. Вѣстникъ" цїлу свою увагу звертає на поборюванє... українства.** „А. Р. Вѣстникъ" не видить ворогів „угро-руської" справи, але зате видить, що сьвідомі Українцї хочуть ратувати від смерти своїх рідних братів. І проти сього протестує „Американскій Русскій Вѣстникъ". Чи не жаль стискає за серце, що наші рідні братя ізза Карпат так низко ще стоять під національним зглядом, що **нищать несьвідомо самих себе** — нищать український нарід, до котрого вони самі належать, хоч не знають про се. От... сила темноти — невіжества.

Рівночасно з „Ам. Р. Вѣстником" протестують проти „Українського Дня" виродні сини нашого народу, кацапи. Тих ми вже не можемо назвати невіжами. Вони-ж виховані серед національного українського руху. Вони бачили і бачать нашу розпучливу боротьбу за національне істнованє з польськими та з московськими переможцями. Вони бачать наші чисті, сьвяті ідеали. Вони чують наші стогони і терпіня. А мимо сього вони килять собі з тої розпучливої української боротьби. Та й на тім ще не конець. Вони навіть дійшли до того, що стапули по сторонї наших національних противників і помагають їм катувати рідну матір...

Нинї наші національно політичні противники стапули на боцї і не мішають ся до „Українського Дня". Вони на стілько є люди, що розуміють границї боротьби. Перед лицем смерти корить ся кождий і конаючому дає поміч. Але національні ренеґати, **кацапи, не хочуть видіти конаючих дітий і материй, не хочуть чути ридань і стогонів умираючих з голоду людий**; у тих зрадників одно на думцї: нищити український нарід на кождім кроцї, мордувати кождого Українця поодиноко, відмовити умираючому Українцеви ложку страви та склянку води. **І тому протестують проти „Українського Дня".** „Благородна" й „висока" цїль — нема що казати. І тим ідеалом жиють кацапи тай так виховують свої дїти на виродків людскости.

Невіжество „Американского Русского Вѣстника" приневолює його протестувати проти „Українського Дня"; гризота совісти мучить кацапів і тому вони мстять ся на своїм рідним народї; але **яку причину має новоповстаюча кліка федераційників нищити „Український День"?** Пощо скрентонський Союз висилав телеґраму до посла Геміля, щоби не дати збірок Українцям? Пощо федераційники утворили окремий комітет і старають ся на всї способи викликувати замішанє в народї? Пощо намовляти до нечесних вчинків: „Жадайте пушок від Української Ради, а гроші присилайте нам"!? Чи ті люди є також невіжами? Чи може вони зрадники-ренеґати в родї кацапів? — Коли так, то чому не роблять сього отверто, як роблять тамті, але **підступно і скрито хочуть шкодити** на кождім кроцї, ще й знеславлюють поодиноких щирих Українців, яко людий?

Прецінь ми цїкаві би про се знати. Може на се дасть нам відповідь п. Ардан, бо нїхто инший, лише він є тайним інспіратором сих махінацій. Чи може се є один з його способів на нищенє „Свободи"? Бо се є стала „ідея п. Ардана" від часів його редакторства в „Народній Волї". На всякий випадок український загал повинен би знати причину небувалого розлому.

ПЕКУЧА СПРАВА.

(Надіслана стаття).

В теперішній, всесьвітній кровавій грі між иншими народами мають і Українцї свою ставку, а що вона їм принесе, сього наразї нїхто з нас не знає. Ми можемо говорити певно тільки про се, що було, або є, але не про се, як буде. Не добре воно було по обох кордонах, і тепер невідомо що є, але все-таки ми більше знаємо й інтересуємось галицькою Україною нїж закордонною, з якої хиба десь-колись доходить до нас сюди глухий, неясний відгук.

А тимчасом там житє своєю стихійною силою виносить на денне сьвітло одно питанє за другим, домагасть ся його розвязки, а непорішене, виступає знова з подвійною силою, заганяючи своїх противників в той кут, з якого лишаєть ся для них тільки один можливий вихід — порішити справу по справедливости.

Як нам всїм добре відомо, російський бюрократичний уряд до послідної своєї хвилї придержував ся дикого способу боротьби з Українцями, не перебираючи в средствах, аби тільки осягнути поставлену цїль, а се: винародовити 30-міліоновий нарід, силоміцу переробити його на московський, аби навіть і слух по нїм загинув. Тому вже більше нїж пів столїтя скрізь по Українї заведено російські народні школи, з яких вигнано навіть слїди української мови.

Справа рідної школи на Українї має вже свою довгу, бо поверх півстолїтну історію, яка ясно й основно доказала не тільки в особах українських, але й самих російських вчених і педаґоґів, що російський уряд поповнює на Українї страшний злочин, викривлюючи душу нашого народу і тамуючи його природний розвій, чим робить кривду не тільки нам, але навіть цїлому людству, бо — як сказав наш вчений, Грінченко, — через чужу школу ми стаємо ся тим хорим чоловіком, який нїчого не вносить до спільної скарбницї родини, але стає їй неначе галапасом. Та дарма! Наші вороги на те не зважають...

Однак в часї війни справа ся набрала незвичайної ваги, проникла, що так скажу, народну душу і совість так, що коли давнїйше наші вороги нам говорили, що не знаходить вона широкого попертя серед українського селянства, то тепер сього вже сказати не можуть, бо власне тепер не хто инший як селяни на ріжних економічних зборах рішучо домагають ся уведеня шкіл на своїй рідній мові. За сим ведеть ся також завзята кампанїя по всїй російській поступовій пресї такими нашими людьми, як Ефремов, Сумцов і проф. Грушевський, котрий навіть назвав нищенє української школи „каменем преткновенія на дорозї будучої Росії".

В липни 1915 року їздила до ґр. Іґнатєва, тодїшного мінїстра просьвіти, українська депутація за дозволом, увести в народні школи українську мову. Ґр. Іґнатєв збув їх гарними словами і наперекір зараз таки на нарадї в мінїстерстві просьвіти порішив перевести в глубину Росії всїх галицьких ґімназіяльних студентів-утїкачів, аби „привикли до русского языка", себто по нашому значить: аби скорше змосковщили ся.

Думаєте, що може українська депутація домагала ся забогато? Нї! Українська мова в народних школах, бодай через два роки, українські відділи в середних і висших школах з українськими учебниками, пару катедр на унїверситетї з українознавства, щоб шкільництво в Галичинї лишило ся по давнїйшому — отсе були скромні домаганя, яких ґаспадін Іґнатєв не міг приняти.

Тепер пригляньмо ся, хто то вже не виступає в оборонї української школи. Отже самі таки Москалї, бо коли в половинї марта минувшого року відбув ся в Москві зїзд Москалів, опікунів над галицькими дїтьми-втїкачами, так тодї явно всї признали, що конче потрібно школи на рідній, українській мові. Педаґоґічне товариство в Одесї, розглянувши на іспитї шкільні матеріяли, прийшло до переконаня, що тільки рідна школа принесе бажаний хосен. Тесаме повторило ся на зїздї в Києві і Москві. Не згадую вже навіть про цїлий ряд кооперативних зборів по ґуберніях полтавській і одеській, де селяни різко і недвозначно поставили резолюцію, „увести безуслівно в народні школи українську мову і не робити їй ніяких перешкод". Ба що більше! Навіть наші кацапи признають, що просьвіта серед селян в Галичинї і Буковинї можлива тільки „на малорусском нарѣчію", якого в жаден спосіб викинути не можна*).

Нема тепер на Вкраїнї нїодної щиро-сьвідомої людини, яка не домагалаб ся сповненя сього чисто культурного дїла, якому вороги підсувають політичний характер і виводять в сепаратизм, щоб опісля заборонити, бо — мовляв — Українцї хочуть знищити „общерусское единообразіе". На жаль, сього погляду держить ся не тільки російський уряд, але досить широкі круги російського громадянства, про що при нагодї поговорю ширше.

Як би воно не було, а рідна школа на Українї є тепер найважнїйшим постулятом, найбільше пекучою і наболїлою справою, яку за всяку цїну розвязати треба, що буде навіть корисним для російської держави, коли вона стане правдивим союзом, а не як дотепер було, проклятущою тюрмою народів.

Тепер, як відомо, в Росії революція. Дай Боже, щоб дїла змінились на лучше, бо від того зависить наша доля. Яке буде російське правительство: чи пійде на зустріч нашим домаганям, чи покине шовінїстичну полїтику, чи надасть нам автономічні права — се покищо тайні для нас річи, і нам лишаєть ся тільки ждати терпеливо кінця. В случаю прихильної відповіди на повисші питаня ми звернулиб ся на нові шляхи нашого національного розвою і величанськими кроками пійшли би вперед.

*) Марковъ „Русская и украинская идея въ Австрія", видане „Біблїотеки карпато-русскихъ писателей", Аристовъ, Москва.

Василь Білинський.

ПАНАМ САМОЗВАНЦЯМ.

Бо пора се великая єсть!
У завзятій, важкій боротьбі
Ми поляжем, щоб славу і волю і честь,
Рідний краю, здобути Тобі.
(Іван Франко).

Якжеж мило в ухах бренять
Сї слова Франкові,
Чи то в співі десь на вічу,
Чи в письмі, чи в мові!

Аж на лици покраснїє
Кождий син Вкраїни,
Боров би ся до загину —
Видко є його міни.

Кров скорійше в жилах ґрає,
Серце застукоче,
Так зворушать 'го слова сї;
До всього охочий.

Бо у нашого народу
Натура огниста,
А душа над вираз щира,
Податна і чиста.

Лиш веди 'го, куди треба,
Вкажи, де дорога;
Віддасть майно, віддасть житє,
Зробить, що лиш мога.

Такі кличі Українець
Відчуває серцем —
Не торгує таким скарбом,
Наче жидок перцем!...

Франка кличі він шанує
Й Тараса Шевченка,
А на гадцї лише вольна
Україна-Ненька...

Волї хоче Українець,
Не орієнтацій,
Згоди в народній роботї,
Як у других націй!

Чи пізнали ви свій нарід
І його стремлїнє? —
Не ведіть нас на загибіль,
Як є в вас сумлїнє!

Вам не трафили до серця
Змаганя Франкові?
Шевченкові, чи Мазепи,
Або Богданові?

Чи може ви розумнїйші
Від них усїх разом?...
Покажіть днесь свою мудрість,
Ствердіть се доказом!

В них одна лиш гадка була,
Так, як і в народа,
А у вас вже що проводир
То инакша мода!

Ей, панове самозванцї,
Куди ви ідете?
Ви наш нарід легковірний
На нїщо зведете!

Геть на бік сварки партійні,
Лайки особисті! —
Бо в проводї треба мати,
Серця й руки чисті!...

Осип Логин.

Ню Йорк, в цьвітни 1917.

ПРОМОВА П. ДЖ. А. ГЕМІЛЯ

В ПАЛАТІ ПОСЛІВ В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ.

Промова п. Геміля, яку ми в попереднім числі подали по анґлійськи, звучить по українськи ось-так:

Пане Президент! Ся резолюція зродила ся в дусі людяности. Вона говорить сама за себе. Міліони Русинів понесли величезні страти і терпіня з причини военних знищень у східній Европі, а ще доси ніхто не посьпішив їм з помочию, окрім невеличкої підмоги кількох їх земляків, проживаючих тепер в Америці.

На сю справу звернув мою увагу найперше Впр. адміністратор русько-католицької дієцезії в Злучених Дрежавах, о. Петро Понятишин, через свого дорадника, Віліяма Дж. Кернса, адвоката в Ню Джерзи. Перед Різдвяними сьвятами п. Кернс радив ся зі мною в справі вишукання якогось способу помочи для Українців, особливо тих, що діткнені війною в Галичині, Буковині і инших краях Австрії. Опісля я дістав від Впр. адміністратора письмо, яке я позволю собі тут навести:

Нюарк, Н. Дж., 22. грудня 1916.

Вп. Джемс А. Геміль, П. К.,

Джерзи Сіти, Н. Дж.

Високоповажаний Пане Посол: Почуваю ся до обовязку подякувати Вам як найсердечнійше за Ваше велике заінтересоване справою наших руських жертв війни, і заявити, що й Русини, котрі поселили ся в сім краю, будуть все почувати ся супроти Вас до щирої вдячности. Відомо неначе у Злучених Державах є найменьше 500.000 душ з Галичини, крім яких 500.000 Русинів, котрі є також українського походженя, з Угорщини, Буковини й инших частий Австрії. Я знаю, що висловлюю щире почуте наших людий, коли висказую нашу найгорячішу подяку за Ваші стараня в їх користь. Сі люди співчувають глибоко зі своїми нещасними братами, але не мають спромоги прийти їм з видатною помочию в їх великих і невисказаних терпінях. Міліони наших людий в Галичині дістали позбавлені усеї своєї власности і находять ся в крайній потребі всього, що для житя необхідне. В самій лише Галичині було перед війною руського населеня около 4,000.000. Найменше 1,000.000 з тих бувших мешканців жорстока війна вигнала з рідного краю, і вони тинають ся тепер без даху й приятелів, по инших частях австрійської держави. За тих Українців, як видко, забули, або їх недоглянено, бо помимо того, що подавано поміч иншим національностям, для них не зроблено нічого, що мало би значіне правдивої підмоги. Коли би Президент Злучених Держав назначив день на збиране фондів для вдоволення їх нужди, я вірю, що Америка зі свого великого й щедрого серця обильно на се відкликнулаб ся. Чи можу я тому мати надію долучити ся до просьби мого адвоката п. Кернса, щоби Ви були речником резолюції в справі до Президента, щоби він так зробив?

Поручаючи ся ласкавій памяти, остаю

з високим поважанем,

ПЕТРО ПОНЯТИШИН,

Адміністратор.

Дня 3. січня 1917 Впр. о. Понятишин прибув зі своїм адвокатом в тій справі до Вашінгтону і обяснив мені цілу річ докладнійше. Дня 23. січня 1917 вони оба відвідали капітоль вдруге, а 24. січня 1917 внесено в палаті послів і рівночасно в сенаті резолюцію. Сенатор Гюз з Ню Джерзи був речником сеї резолюції у висшій палаті, а комісія для заграничних справ сенату згодила ся на неї одноголосно. Вона перейшла в сенаті, а тепер втягнено її на календар палати послів і я маю її зреферувати. Вона апелює до інстинкту людяности кождого члена палати. Вона навіяна духом широкої добродійности. Велике американське серце відкликнеть ся без сумніву з теплим і щирим спочутем і спонукає горожан нашого краю, без огляду на расові ріжниці, підпомогти матеріяльно міліони своїх ближних, яких терпіня є попросту неймовірні, а які не можуть помогти собі.

Мабуть ні одна частина діткненої війною Европи не перебула такого страшного горя, як край заселений Русинами в східній Галичині і північно-західній Буковині. Перед війною в самій лише Галичині мешкало 4,000.000 тих людий. Їх край остав так страшно знищений війною, що його можна вважати цілковитою руїною, бо його мешканці порозбігали ся, а сотки тисяч з них є нині бездомними жебраками і не мають що в губу вложити. Професори університету, сьвященики, адвокати, доктори і купці опинили ся на бруку. Їх родини, позбавлені всього, є приневолені витягати руку по кусник хліба. Вони не мають одежі, щоби загорнути ся перед лютим морозом австрійської зими, а богато з них, як подають віродостойні вісти, є цілковито без черевиків і пончох. Їх край перейшла здовж і поперед найстрашнійша в сьвіті війна не лише три чи чотири рази в загальних військових рухах, але ще й безчисленними, смертельними й руйнуючими, меньшими битвами, які принесли з собою нечуване знищенє й терпінє.

Від часу здобутя Львова і його відобраня та перед облогою й упадком Перемишля і після того скрізь по тій країні шаліли безнастанні руйнуючі бої, які відбили ся найстрашнійше на руськім населеню.

Ніякі збірки або способи підпомоги, збирані або призначені для инших жертв війни, не дістали ся ніколи тим Русинам. Вони є наглядним доказом поневоленого народу; вони є в дійсности забутим племенем, а преціньж сї Українці творять націю так докладно і ясно означену, як Поляки, Росіяни або Болгари. Мало є людий, котрі знають, що російська мова є для Русинів така чужа, як французька для Італійця. На жаль, сей нарід і його край є мало знані чи то в Европі чи в Америці, хоч він через цілі століття істнував яко визначне племя і держава, хоч його старинна столиця Київ, над рікою Дніпром, в своїм часї суперничила щодо богатства й величи зі столицею східної римської держави, але се було ще передтим, заки се місто ограбили й знищили Москалї.

Україна займає около 328.185 квадратових миль, отже її територія є півтора разу більша від нинішної Німеччини. У східній Галичині, північно-західній Буковині і північно-східній Угорщині є руського населеня 4,200.000 душ, а радше стільки там було сього населеня перед війною, колиж знова руське племя заселююче Україну числить, а радше числило перед війною, близко 40,000.000 душ. Міліони їх убито, покалічено і безнадійно знищено воюючими обох сторін, а ще доси не піднесла ся рука, щоби в якийсь правильний і систематичний спосіб облекшити недолю сього особливого народу.

Перші українські іміґранти прийшли до Америки перед несповна 40 роками. Многі з них прибули тут, аби поліпшити свої економічні обставини; деякі з них утікли перед політичним або релігійним переслідуванем. Сей наплив іміґрації збільшив ся незвичайно в останних роках і тривав аж до розпочатя війни. Під пору є в Злучених Державах около міліон Українців, а 200.000 в Канаді. В Канаді вони є головно фармерами, поселивши ся у великих провінціях Манітоби, Саскачевану й Альберти, де родить ся богато пшениці. В Злучених Державах вони є робітниками, майнерами, фармерами, спосібними ремісниками і купцями. Обставини в Америці були від самого початку прихильні розвоєви українського іміґранта. Чоловік, котрий під обухом переслідуючих обставин у старім краю був наче засуджений на вічну зависимість, діждав ся тут в Америці долї. Як се буває звичайно зі всіми славянськими іміґрантами, Українці поселили ся великими кольоніями в ріжних промислових осередках. Забезпечивши житло своїм родинам, вони після того постарали ся о заспокоєнє своїх духових потреб і на сю ціль не жалували ніколи гроший і посьвяченя. Так побудовано церкви, основано добродійні й просьвітні орґанізації, започатковано економічні кооперативні інституції і заложено богато українських часописий. Українці цікавлять ся вельми сими всіми інституціями, а вважаєть ся народним обовязком бути членом бодай одної з них. При церквах орґанізуєть ся звичайно парохіяльні школи, які мають за ціль учити дітвору української мови, а також тих засад, на яких є основана американська цивілізація. Українці мають повне довірє до американських шкіл і посилають до них охотно свої діти.

Закінчене.

Так отже тепер, коли страшне положенє сього народу, який став ся майже позабутою расою, представлено під увагу американського конґресу, і коли американський президент підніс свій голос в обороні поневолених народів сьвіта, луч надії прийшов навіть до Русинів, котрих обнимала вже крайна розпука і котрі в самій річи є в розпучливім стані, і вони вірять, що дістануть тимчасовий поратунок. Нехай же вони мають надію, що їх теперішне страшне й безвихідне положенє хоч яко-тако поліпшило ся. Тому то я, Пане Президент, прошу, щоби палата приняла сю резолюцію одноголосно. До сеї моєї просьби долучив ся мій товариш, п. Фар з Пенсильванії, котрий із запалом піддержував мене і підпомагав у всїх моїх заходах, аби та резолюція була ухвалена.

СПРАВИ „УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ".

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Повідомляєть ся всїх делеґатів місцевих Братств і Товариств, що в вівторок, дня 10-го цьвітня с. р., о 8-мій годині вечер в церковній гали на Гудсон Евени відбудеть ся мітінґ в справі „Українського Дня". Просить ся всіх делеґатів, аби прибули на той мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодженя.

А. Шеремета, секр.

ЮНҐСТАВН, О.

Повітовий Комітет в Юнґставн, О., для збірки гроша вдовам і сиротам у старім краю в сей спосіб уформував ся. о. Василь Зацерковний, голова; Михайло Адамовський, секретар.; Д. Ткачик, касієр. — Делеґати від парохії і товариств: Ілько Беца, Стефан Вацак, Григорій Нівінський, Іван Яслик, Андрій Вібляц, Стефан Нановський, Ів. Вітик, Мих. Мирдак, Ів. Гармич, Юрко Прислінський і Федь Волощак.

При тій нагоді просимо всіх тих, котрі хотілиб заняти ся збіркою на вдови і сироти в день 21. цьвітня, чи то поодинокі особи чи товариства або братства, щоби були ласкаві порозуміти ся з повисшим комітетом особисто або листовно, адресуючи так: Yongstown, O., 526 W. Rayen Ave.

За Комітет:

о. В. Зацерковний, гол.; Мих. Адамовський, секр.

РЕЙМІ, ПА.

Дня 18 марта с. р. на поклик місцевого душпастиря, Веч. о. Кутського, відбули ся у нас в Реймі, Па., збори в цїли вибору комітету „Українського Дня". По відчитаню відозви від Української Ради і по обясненю великого, як морального так матеріяльного значіня того дня, яким для нас має бути 21. цьвітня, приступлено до вибору комітетових. Зістали вибрані отсї: о. Іван Кутський, від усеї реймейської громади, яко покровитель і предсідатель комітету; Никита Джмелик і Антін Клим, від парафії; Василь Зазвірський, Йосиф Ялечко і Василь Цап, від запомогової орґанізації „Взаїмної Помочи"; Петро Ґарбинський, від бр. св. Володимира з Реймі; Іван Бунґа, від бр. св. Анни з Гінтер; Петро Цапар, від бр. св. Юрія зі Смок Роп; Лесь Війтів, від тов. Молодих Українців із Смок Рон.

Перше засїданє того комітету відбуло ся в комплеті в неділю, 1. цьвітня. На тім засїданю уконституовано екзекутивний заряд комітету, до якого ввійшли: о. І. Кутський, покровитель і предсідатель: А. Клим, заст. предс.; Й. Ялечко, секр.; П. Ґарбинський, заст. секр.; Н. Джмелик, кас.; В. Цап, заст. кас.; В. Зазвірський, І. Бунґа, П. Цапар, Лесь Війтів, виділові.

По докладнім прочитаню вказівок Української Ради і по обговореню важних справ, від яких залежати-ме бажаний успіх „Українського Дня", слідуюче засїданє, на котрім буде роздавати ся колекторам потрібні річи, назначено на Сьвітлий Понеділок по Службі Божій.

Й. Ялечко,

секр. Комітету „У. Дня" в Реймі, Па.

ЛИСТ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

(Пише Яків Руснак, родом з Пядиковець, пов. Кіцмань, Буковина, тепер полонений в Росії. До поміщеня прислала п. Марія Шкварчук з Ню Йорку, Н. Й.).

Вознесенск, 8. січня 1917.

Дорога Маріє!

Цьвіте моєї давної знакомости. Припімнуло ся мені в далекім краю Твоє житє і в тяжкій недолї я згадую про Тебе та посилаю Тобі сим листом сердечний поклін і привіт.

При сій нагоді згадаю дещо про Твою родину. Мама Твоя і Їхтима не мають від Тебе жадної відомости.

Я був на війні в самий Великдень 1915 року. **Всїх нас забрали до війска, а остали ся лише сліпі та криві.** Хати погоріли від ґранатів, бо битва була страшна. Люди ховали ся по ямах.

Я вже 12 місяців в полоні. Здоровий, але дуже тяжко жити на чужині без родини.

Здоровлю Тебе і Мафтія.

Яків.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщенє, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщенє. — Оголошень женитьби не приймаєсь.

В сій рубриці поміщуйте слідуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів.—Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось доніс Вам, де іде добре робота.—Коли потребуєте аґентів до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дякоучителів і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешканє з харчем.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінитись з ним.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

ТЕОДОР ВОСОХОВСЬКИЙ, замешкалий в Лічбурґ, Па., родом з села Шишківці, пов. Броди, пошукує своєї жени Катерини, з дому Ґрандаш, з села Віцень,

пов. Золочів, Галичина. Вона є середнього росту, держить ся похило, її два горішні зуби є значно великі, волоcє рідке жовтаве, ніс у неї маленький. Оставила мене з 4-літним хлопцем і забрала 200 долярів, втікаючи з чоловіком, який має в краю жінку і дитину. Він походить з села Лалагичі, повіт Товмач, Галичина. Вміє грати на скрипці і має навичку додавати в розмові слово „сї". Я перебував з

жінкою через довший час в Нюарку. Хто би доніс мені де перебуває ся пара, тому дам нагороду 50 долярів. — Адреса: 33-42

FEDOR WOSOCHOWSKI, Box 879, LEECHBURG, PA.

Пошукую артиста-маляря ВП. РОЗДІЛЬСЬКОГО. Справа бізнесова. Прошу ласкаво зголоситись на адресу: 41-43

MICHAEL KASHUBA,

16 William St., Hartford, Conn.

Пошукую свого шваґра ГРИНЬКА ҐЕВКА, з Городниці, пов. Скалат, Гал. Справа важна. Хто би о нім знав або він сам, зволить зголоситись на адресу: 41-43

IHNATIJ HAWRYLYSHYN,

30 North Elem St., Waterbury, Conn.

Пошукую ВОЛОДИСЛАВА ЗБОДЗІЯ, з села Мишковиці, пов. Новий Санч, Гал. Перед двома роками він перебував в Ню Гевен, Конн., а тепер має перебувати в Дітройт, Міш. Він сам або хто би знав дійсне місце його побуту, зволить зголоситись на адресу: 41

KATERYNA MYKOLAJCZUK,

718 Curtis St., N., Chicago, Ill.

Пошукуєсь у важній справі ПАВЛА ДОРИ і ЛЕСЯ ДЗУРЕК. Оба походять з Ростока, пов. Вижниця, Буковина. Перед трома роками вони перебували в Канаді. Хто би о них знав, або вони самі, зволять зголоситись листовно на адресу: 40-42

PHILIP WOJCZUK,

8722 South Wood St., Chicago, Ill.

Пошукую ТИМКА ГЛАДКОГО і ТЕКЛЮ ГЛАДКУ, з Башні долішної, пов. Щшанів, Гал. Хто би знав про місце їх теперішного побуту, або вони самі, зволять зголоситись на адресу: 40-42

OLEKSA SAWA,

1044 32nd Place, Chicago, Ill.

Пошукую свого вуйка ІЛЬКА МЕЛЬНИК, з села Поздяче, пов. Перемишль, Гал. Я є донькою Анни Мельник. Хто о нім знав або він сам, зволить зголоситись на адресу: 40-42

MARTA MELNIK,

Professor & Literary St., Cleveland, O.

ІВАН ЖИВЛЮК пошукує свою сестру КСЕНЮ і своїх свояків МИХАЇЛА ВОВЧИКА і МИХАЇЛА ЗАСЬКА. Всї вони походять з села Романів, пов. Збараж, Гал. Хто би о них знав, або вони самі, зволять зголоситись на адресу: 40-2

MICHAEL KOZUB,

12 Locust St., Curtis Bay, Md.

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ до робіт в фабриці і поза фабрикою. Добра платня, короткі години праці і нагода на скору підвишку. Робота стала, без втрати часу в случаях непогоди. Голоситись до: 40-50

EMPLOYMENT DEPARTMENT,

Westinghouse Electric & Mfg Co.,

East Pittsburgh, Pa.

БЕЗПЛАТНО висилаємо кождому гарний кишенковий календар на 1917 рік з цікавими додатками. Пишіть на адресу: 4—

M. B. GOLDBERGER,

75 Clarkson St., New York City.

БЮСТ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В память роковин нашого великого ґенія Т. ШЕВЧЕНКА, кождий сьвідомий Українець повинен купити Бюст (погруде), вироблений з ґіпсу. Відлив дуже гарний, широкий на 12 цалів, високий на 16 цалів. ЦІНА ЗА ОДИН $1.50, З ПЕРЕСИЛКОЮ $2.00. — Замовляйте скоро, щоб не було запізно. Замовленя висилати разом з належитостию на адресу: 33-

UKRAINSKA KNYHARNIA,

34 E. 7th Street, New York, N. Y.

Rosalie F. Janoer АДВОКАТ-ЖЕНЩИНА

котрої головний офіс є під ч. 132 Nassau St., New York, отсим подає до відома отворенє філіяльного офісу під ч. 238 E. 6th St., New York, де вона буде урядувати особисто кождого вечера від 5. до 8. вечер. 36вс—

НА ПРОДАЖ МУРОВАНИЙ ДІМ, 5 кімнат і штор, з всякими вигодами, вода, газ, купіль. Стайня на коні і вози, ґерадж на автомобіль. Близько стації, пів години їзди зелізницею з Джерзи Сіти. Ціна дешева, бо лише $2.500 на вигідні сплати. Продам також автомобіль в добрім стані, за ціну $150.00. Голоситись до: 38е44

ПОГРЕБНИК,

425 Jersey Ave., Jersey City, N. J.

Пошукую ГРИЦЯ КУШИКА, котрий походить з села Ракова, повіт Новий Самбір, Галичина. Перебуває тепер в Бруклині. Хто би о нім знав або він сам, нехай зголосить ся як найскорше на понизшу адресу, бо я тепер прибув з Пітсбурґа. 39-41

NYKOLA KUSZYK,

378 St. Paul Ave., Jersey City, N. J.

ХТО МАЄ книжку до представленя „ДАЙ СЕРЦЮ ВОЛЮ, ЗАВЕДЕ В НЕВОЛЮ", Кропивницького, зволить ласкаво випозичити або відпродати за всяку ціну. — Голоситись: 39-41

„BANDURYST",

Box 142, Carnegie, Pa.

ФАРМА НА ПРОДАЖ, в віддаленю 5-центової дороги стріткарою від міста Провіденс, Р. Ай., 30 акрів доброї, урожайної, вільної від каменя, і 50 акрів ліса; много овочевих дерев, кирниця артезійська, 2 доми (9 і 3 кімнат), велика стайня, 14 коров і т. д. Готівкою або на сплату. Голоситись до: 36-41

MICHAEL LUBRANO,

257 Pontiac Ave., Auburn, R. I.

P. O. Providence

НА ПРОДАЖ ҐРОСЕРНЯ, в добрім і впробленім місци, між нашими людьми. Продаєсь з причини набутя другого бизнесу. Спродасть дешево. Голоситись до:

WILLIAM FECICA, 35-43

123 Kent Ave., Brooklyn, N. Y.

ДИПЛЬОМОВАНА УЧИТЕЛЬКА З КРАЮ

і слухачка нюйорського університету учить анґлійського язика та приготовляє до іспитів до одержаня американських горожанських паперів. Підготовляє також до шкіл промислових, технічних, механічних і торговельних. Інформації устні або писемні уділюю: 07—

M. SCHWARTZ, Tel. Lenox 6096

168 E. 89th St., New York, N. Y.

ДАРОМ вишлемо кождому наші ДВА КАТАЛЬОҐИ, спис найцікавійших книжок всякого рода, як історичні, байки, казки, штуки театральні, пісні, біблії, молитвеники, календарі і много других цікавих книжок. Також посідаємо великий склад годинників, бритов, ґрамофонів і всякі музичні інструменти. Пишіть сейчас на адресу: 12-64

UKRAINSKA TORHOWLA, Dep. 4,

1926 W. Huron St., Chicago, Ill.

31 ПРЕКРАСНИХ АРТИСТИЧНО ВИКІНЧЕНИХ ПОРТРЕТІВ ЖІНОЧОЇ КРАСИ в натуральних і дуже інтересуючих позах. Фотографічні знимки, дуже цікаві. Ціна всїх портретів лиш 58 центів. Гроші марками почтовими або моні-ордер висилати на адресу: Mrs. NELLIE WOJNAR, 337 E. 17th Street, New York, N. Y. 41-44

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Перше богослужене в новій церкві в Ансонії.

Перше богослужене в новій грецько-католицькій церкві св. Петра і Павла в Ансонії, Конн., відбуло ся минувшої неділі (1. с. м.). Службу Божу відправили о. Филимон Кисілевський і о. Роман Залітач з Гартфорд, Конн. При входових дверях повівали два прапори: американський і український. Церква є побудована в українськім стилю. Висока на 70 стіп, а поверхня виносить 90 квадратових стіп.

Замах на представника нового російського правительства.

В середу (4. с. м.) в готели „Кавнти Клоб" в Балтімор, Мд., виконано замах на торговельного представника нового російського правительства, графа Михайла Божатовського. Граф Божатовський 10 днів тому як приїхав з Петрограду, привізши зі собою важні документи від міністра фінансів Терещенка. Божатовський лежить тепер хорий у шпитали.

Шість місяців арешту за антимілітаризм.

Стефан Кер, російський антимілітарист з Бронкс, Ню Йорк, Н. Й., дістав 6 місяців арешту. На антимілітарних зборах в Медісон Сквер парку він назвав Американців „зграєю тхорів".

Німці накликують себе до льояльности.

Джордж Сильвестер Фірек, редактор німецького журнала в англійській мові, написав статю під заголовком „Америка перша й Америка все".

У згаданій статі Фірек накликує своїх читачів, аби вони були льояльними Американцями і щоби боронили своїх принципів. „Ми готові боронити свій край, але не чужу торговлю" — пише Фірек. „Нашим гаслом нехай буде: Америка перша і лише Америка".

Місточко Манітовок, Віс., проти війни.

Часопись „Дейли Нюс" в Манітовок, Віс., перевела голосоване тамошних мешканців в справі війни. 1.460 мешканців було проти війни, а лише 15 голосувало за війною. З женщин лиш одна заявила ся за війною, а 516 проти війни. Про се повідомлено телеграфічно президента і послів стейту Вісконзін.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Др. Т. Окуневський вичеркнений з лісти адвокатів.

Перед найвисшим трибуналом у Відни вела ся дня 25. січня б. р. розправа проти трох адвокатів: д-ра Перацкого, д-ра Міхейди і проти українського посла д-ра Теофіля Окуневського, які виїхали і перебувають в Росії. Обжалуваних заступав адвокат д-р. Корнфельд. По переведеній розправі найвисший трибунал узнав, що адвокати Пюрацкий і Міхейда не виїхали з Галичини добровільно, натомісць трибунал не узнав виїзду д-ра Т. Окуневського і вичеркнув його з лісти адвокатів.

Процес кацапів.

„Діло" доносить з Відня: Перервана з причини сьвят Різдва Христового, після грецько-католицького обряду, розправа проти сьвящеників Сеника, Богатирця і спілки провадить ся дальше. На денний порядок прийшли вже кінцеві промови. Перший говорив військовий прокуратор др. Бундер, котрого мова тривала кілька днів. У своїй промові др. Бундер виказав не лише провину оскаржених, але й ґенезу та історію москвофільства. Розправа продовжить ся ще кілька днів.

З львівського університету.

Дирекція львівського університету доносить, що до 31. грудня 1916 року на університет записало ся 1.223 слухачів. З того на теольоґію 237, на права 295, на медицину 312, а на фільософію 379. Число звичайних слухачів виносить 1.118, надзвичайних 161, а крім того 4 госпітантки. Серед звичайних слухачів є 325 женщин, серед надзвичайних 79. Загально на мущин припадає 67%, а на женщин 33%.

Арештоване галицьких нафтярів.

Віденська поліція заарештувала в одній каварни 27 осіб, головно жидівських нафтярів з Галичини. З того 14, по виleґітимованю, зараз випущено, а прочих 13 задержано. По перепровадженю слідства увільнено ще 12, а задержано лише дрогобицького купця Бльоха, який підчас війни заробив на нафті грубі міліони. Він недавно купив у Відни при Ґертнерсштрасе величезну каменицю т. зв. Шток ін Айзен. Мимо кавції, яку він хотів зложити в сумі 1,000.000 корон, його надальше задержано в слідчім арешті.

НОВИНКИ.

В одній битві згинуло 400 лікарів.

Англійський секретар війни сказав в палаті льордів, що Англія стратила 400 лікарів лише в битві над Сомою.

Бернсторф на новім становищи.

Зі Стокгольму доносять, що бувший німецький амбасадор в Злучених Державах, гр. Йоган Бернсторф, має бути іменований амбасадором в Швеції.

Карти на хліб у Швайцарії.

З Берна (Швайцарія) доносять, що державні власти рішили видати карти на хліб. Кожда особа може мати найбільше 225 грамів муки денно, з того одну четверту можна уживати до вареня, а три четверті до печеня хліба. Причиною заведеня карт на хліб є малий довіз збіжа.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

П. К., Нюарк, Н. Дж. — „Свобода" є урядовим органом Українського Народного Союза і через се оголошень усіх товариств чи кружків, які відносять ся ворожо до нашої організації, адміністрація „Свободи" не може поміщувати.

Т. С., Ню Кесл, Па. — Вірш до друку не надаєть ся.

Л. Щ., Дітройт, Міш. — Через села Козівка і Комарівка, бережанського повіту, тягнеть ся боєва лінія, отже не знати властиво, до кого вони належать. Як ті села потерпіли, не можна напевно сказати, але треба сподівати ся, що знищені, бо битви тривають там вже довший час. — Щодо декларацій, які Вам кажуть підписувати, то в тім ми не бачимо нічого злого. Будьте певні, що ніхто Вас не всилує, щоби Ви яко чужинець ішли на війну. — В справах „Українського Дня" віднесіть ся до місцевого комітету Української Ради, а там дістанете всьо потрібне.

Г. П., Майнерсвіл, Па. — Вірш до друку не надаєть ся.

РОДИМЦІ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА. БО СЕ ОДИНОКА І НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦІ!

ВСЕ МАЄ СВОЇ ГРАНИЦІ.

(Допись).

Під таким заголовком помістив о. Ардан свое „посланіе" в 34. ч. „Народної Волї". Так так, о. Ардан! Все має свої границї, а не має їх лише ваша киринна робота.

Коли ви не хочете сему повірити, то перегляньте річники „Народної Волї" від конвенції У. Н. Союза, а там побачите всю свою мерзену роботу.

Перечитайте добре таки свое згадане висше „посланіе", а там побачите, як підло ви — вибачте — брешете. Ось подивіть ся, що ви там пишете:

Урядники У. Н. Союза звязали ся тепер з духовенством і думають, що вони через те тепер дуже сильні та потрафлять знищити ненависний їм Р. Н. Союз.

Ось подивіть ся, отченку, кілько ви в тих кількох стрічках сказали брехнї.

Скажіть: де, коли, в котрім числї писала „Свобода" статї проти Р. Н. Союза?

„Свобода" писала і виказувала вашу самодержавну господарку, писала і виказувала ваші крутїйства і брехнї, а чейже ви, о. Ардан, і Р. Н. Союз то не є одно й тесаме...

Що ви — вибачте за отвертість — брехали і брешете, се факт, якого ви не всилї збити. Ви обіцяли всім членам, що у нас, то є в Р. Н. Союзї, члени все будуть платити розмет, а коли схочуть платити після лїт, то будуть се самі рішати загальним голосованем по відділах.

Скажіть: коли члени жадали нової системи? А як жадали, то коли відбуло ся се голосоване по відділах? Я такого голосованя у нас не запримітив...

Отже хто такі брехнї писав в „Народній Волї" і тими підлими обіцянками відтягав членів від Укр. Н. Союза? Ви мене і много других заманили в сей лайдацький спосіб до своеї кошари, а днесь закидуєте тесаме другим? Се підло, се дуже підло! Ви заманили людий своїми брехливими обіцянками до Р. Н. Союза, а днесь ті люди змушені або відвернути ся від вас з погордою, або платити таксу о 10 лїт більшу, ніж були би платили в Укр. Н. Союзї.

Але, але: ви дали зі своеї ласки полекші членам, бо хоч член дотепер платив на 1000 долярів розмет по $2.25, то тепер має те добро, що за сї $2.25 може стояти дальше в Р. Н. Союзї на 100 або 200 долярів; платити більше не буде як $2.25, а що посмертне меньше, то що?... Дурень! Таж йому по смерти гроший не треба; а хто зістане, нехай іде до майни, до фабрики або деинде; а як не годен, то на що в Америцї є доми убогих?

Ось се ваша „благодать" і вдяка тим, котрі думали, що ви маете честь. Я думаю, що ви, попращавши ся з реверендою, попращались і з честию.

Щодо вашої самодержавної господарки, то, будьте ласкаві, скажіть менї, а тимсамим і всім членам! **На підставі котрого параґрафу статутів п. Заплатинський сидить як „цензор" в офісї Р. Н. Союза і побирае 80 долярів місячної платнї?**

Що робить голова (?) стало в офісї Р. Н. Союза, котрий має ще — крім правних двох писарів — і помічника, сєбто писаря?

Скажете, що се вас не обходить... Коли так, то **чому не містите в орґанї Р. Н. Союза тих протестів, що члени і цїлі відділи заслали на ваші руки?** Ви годні, після свого звичаю, скрутити, що нема місця в ґазеті... Але чернити, плюгавити невинних людий остатними словами, яких повстидав би ся і бруковий панич, то у вас все є місце.

І коли грозить упадок Р. Н. Союзови, то не через „Свободу" або уряд У. Н. Союза, але через вас. Добре менї говорив один головний урядник Р. Н. Союза: **„Коли Р. Н. Союз розлетить ся, то се буде робота Ардана. Я звертав всім увагу на се і протестував, але вони сказали менї, що їх є більше проти мене одного".** А дальше каже: **„Я вам кажу, що — як я зауважав — Р. Н. Союз розлетить ся, як так дальше будуть ґаздувати".**

Менї дивно, що о. Ардан, маючи своїх Бриськів, котрі добре вміють брехати, сам береть ся за се „чесне" ремесло. Має також людців, що ходять по „лоерах" і питають, де їх вітчина, а рівночасно нарікають на Бога, що сотворив їх Українцями — замісць кіньми, на подобу того коня, що на нїм Христос до Єрусалиму їхав... Тай зрештою всякі „заволоки" з цїлого сьвіта, котрих о. Ардан приняв під свій „покров", повинні бути вдячні йому тай виручати його в даних потребах.

Много є членів, котрі спізнали вас, але боять ся виступити отверто, бо ви маєте їх в своїх руках і годні зімститись; а ви від сего майстер! Я се добре відчув на власній шкірі, але може ще колись буду міг віддячити ся вам... Все має свої границї; одна ваша підлота її не має.

Покривджений член Р. Н. Союза.

ЗВЕРНІТЬ СВОЮ УВАГУ на оголошенє А. М. ВІЛСОН, ВАШІНҐТОН, Д. К., на 4. сторонї. Се є для Вашої користи.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, повідомляе всїх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в недїлю, дня 8. цьвітня, о 2-гій годині пополудни, в старо-церковній галї на Ремінґтон стр. Просить ся прибути численно, бо маємо богато важних справ до обговореня. — Д. Федик, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 15, повідомляе всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеть ся 11. цьвітня через се, що на треглу недїлю по першім припадає наш Великдень. — Т. Голубецкий, предс.; В. Пухта, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Взивасть ся членів Бр. св. Івана Хрестителя, від. 96, вби в недїлю, дня 8. цьвітня с. р., явились на мітінґ численно, точно о год. 2-гій пополудни. Справи важні. — Ф. К. Волчко, предс.

МкАДУ, ПА. Бр. Сошествія св. Духа, від. 7, повідомляе всїх своїх членів, що 1. цьвітня відбув ся річний мітінґ, на котрім вибрано слїдуючий уряд: І. Когут, предс.; Ф. Рось, заст. предс.; С. Макітра, секр. фін.; П. Пухер, секр. рек.; Т. Хвалик, кас.; П. Шашко, дозорець каси; Т. Шасконос і І. Нїстран, доглядачі хорих; Н. Бурий, дверник. Мітінґи будуть відбувати ся кождої першої недїлї по 15-тім. — С. Макітра, секр.

СЬВЯТА ВЖЕ НАБЛИЖАЮТЬ СЯ!

Великдень вже перед нами, кождий з нас лагодить ся до тих сьвят, купуючи богато добрих річий, яких лиш душа забажає. В такім моменгі не забудьте і на кілька начок Ґелмар циґареток. Вони доповнять Ваші Великодні радощі.

Нема лїпшої розкоші як покурити папіроску Ґелмар по їдженю. В сих циґаретках найдете найлїпший смак. Ґелмар є відомі через довгі роки як правдиві турецькі циґаретки, які не мають собі пари.

Запах Ґелмар циґареток є так приємний як запах дорогих перфум. Не легко можна найти мущину, осуджуючого справедливо кожду річ, який не курив би Ґелмар циґаретки.

Ґелмар стали циґаретками „народу". Вони коштують всего 10 цнт. і коли Ви заплатите подвійну цїну за инший рід циґареток, то певно не дістанете лїпших. Коли приятель відвідає Вас на сьвята, почастуйте його циґареткою Ґелмар, а можете бути певні, що тим його вдоволите.

Ґелмар циґаретки задля добрих прикмет-ґачунку, легкости і ароми — є дуже люблені, дають милий запах довкруги, який можна сьміло порівнати до делїкатного запаху накропленої перфуми.

Не забудьте при Великодних справунках і на Ґелмар циґаретки. (Adv)

Лихо добра не любить.

—о—

Не замітай чужої хати, доки твоя не заметена.

—о—

Гуляще житє в молодости приносить хоробу на старі кости.

—о—

Сила без розуму шалїє, а розум без сили млїє.

І. Тургенєв.

ДУРАК.

—о—

Був раз дурак.

Довгий час був вдоволений і щасливий, аж вкінци дійшла до його ушний поголоска, що його загально уважають безглуздим дурнем.

Дурак посумнів — і почав в своїм клопоті роздумувати, яким би способом зробити конець тій поганій балаканці.

Нагло прийшла йому щаслива гадка до пустої голови — і він не зволікав, щоби її здійснити.

Вийшов на улицю і стрітив знакомого, що не міг найти доволї похвал для одного маляря.

— Прошу вас! — замітив дурак — той маляр вже давно пережив ся! Ви того не знаєте?... Ні, того я по вас не надіяв ся. В культурі дуже ви лишили ся позаду!

Знакомий налякав ся і сейчас притакнув дуракови.

— Нині читав я знамениту критику — оповідав дуракови инший знакомий.

— Прошу вас! — відповів дурак. — Ви повинні би соромити ся... Та книжка не варта торби січки — хиба мишам на сніданє. Ви того не знаєте? В культурі дуже ви лишили ся позаду!

І той знакомий налякав ся — та згодив ся з дураком.

— Славний чоловік, мій приятель Н. Н. — говорив до дурака инший знакомий. — Справді чоловік дійсно благородний.

— Прошу вас! — кликнув дурак — Н. Н. звісний прецінь на цілий сьвіт лайдак, що обрабував своїх свояків. Ви справді в культурі остали ся дуже позаду.

І той третий знакомий налякав ся, згодив ся з дураком і відвернув ся до приятеля Н. Н. плечима. А коли когонебудь, або щонебудь перед дураком хвалено — він мав все тусаму готову відповідь.

Що найбільше додавав ще немов з докором:

— То ви вірите ще в поваги?

— Який злобний, який їдкий чоловік! — говорили собі знакомі про дурака. — Але голова!

— А та бистроумність! — додавали инші. — Справді він має талант!

І тепер став дурак критикувати всїх і вся — цїлком на старий лад, тими самими словами.

І нинї він — колись смертельний ворог всяких поваг—є сам повагою, а молодїж почитає його—і боїть ся.

Чому?

Один видавець часописи віддав дуракови — критичний відділ!

Як добре такому дуракови посеред трусів.